

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო
სახელმწიფო ხაზინა

PFM reforme u Trezoru Gruzije Ostvareni napredak i budući planovi

Nino Tchelishvili
februar 2014. godine

Trezorska služba Misija i vizija

Osigurava sveobuhvatno efikasno i transparentno upravljanje javnim finansijama kroz:

- Jednostavne, lake za korišćenje i transparentne sisteme koje budžetski korisnici koriste za svoje budžetske operacije;
- Tačno i blagovremeno računovodstvo i izveštavanje o budžetskim operacijama;
- Primenu Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor;

Osigurava efikasnost i bezbednost ulaganja javnih fondova:

- Upravlja i vodi jedinstveni račun trezora i druge bankovne račune;
- Razvija pouzdane i adekvatne mehanizme i instrumente upravljanja javnim sredstvima;

PFM Strategija za period 2009-2013.

- PFM Strategijom za period 2009-2013 (usvojena u februaru 2009), definisana je srednjoročna politika PFM čiji je cilj da odgovori izazovima sa kojim se zemlja suočava tokom krize

Ciljevi:

- Održavanje makroekonomske stabilnosti; poboljšanje makroekonomskih projekcija; jačanje fiskalne discipline;
- Unapređenje strateškog planiranja; primena programskog budžetiranja;
- Razvoj elektronskih sistema u oblasti PFM-a;
- Primena Međunarodnih računovodstvenih standarda;
- Poboljšanje praćenja i nadzora nad javnim rashodima

Treasury PFM Reforms

Pregled izveštaja PEFA

PREGLJED SKUPA INDIKATORA

A. POKAZATELJI UČINKA PFM: Kreditabilnost budžeta		Ocena u 2012.	Ocena u 2008.	C(iii) Računovodstvo, vođenje računovodstvene evidencije i izveštavanje			
PI1	Ukupni ostvareni rashodi u odnosu na odobreni budžet	A	D	PI22	Blagovremenost i redovnost savijavanja računa	B+	A
PI2	Struktura ostvarenih rashoda u odnosu na odobreni budžet	B+	C	PI23	Dostupnost informacija o sredstvima koja primaju jedinice koje pružaju usluge	A	B+
PI3	Ukupni ostvareni prihodi u odnosu na odobreni budžet	B	A	PI24	Kvalitet i blagovremenost budžetskih izveštaja u toku godine	A	B+
PI4	Stanje praćenja deciji na strani rashoda	A	B+	PI25	Kvalitet i blagovremenost godišnjih finansijskih izveštaja	C+	D+
B. OPŠTA PITANJA: Transparentnost i sveobuhvatnost		Ocena u 2012.	Ocena u 2008.	C(iv) Eksterni nadzor i revizija			
PI5	Budžetska klasifikacija	A	B	PI26	Obim, priroda i praćenje eksterne revizije	B+	D+
PI6	Sveobuhvatnost regulatora i budžetskim dokumentima	A	A	PI27	Zakonodavni nadzor godišnjeg zakona o budžetu	A	B+
PI7	Obim neprikladnih vladinih operacija	A	B+	PI28	Zakonodavni nadzor izveštaja eksterne revizije	D-	C+
PI8	Transparentnost fiskalnih odnosa unutar različitih nivoa vlasti	A	B	D. ODNOSI SA DONATORIMA			
PI9	Nadzor ukupnih fiskalnih rizika od drugih entiteta javnog sektora	C+	C+	D1	Predvidivost direktne budžetske podrške	C+	C+
PI10	Dostupnost ključnih fiskalnih podataka javnosti	A	B	D2	Finansijski podaci za potrebe budžetiranja i izveštavanja o projektima i programskoj pomoći	C	C
C. BUDŽETSKI CIKLJUS		Ocena u 2012.	Ocena u 2008.	D3	Udeo pomoći kojom se upravlja u skladu sa nacionalnim procedurama	D	D
C(i) Priprema budžeta u skladu s fiskalnim politikama							
PI11	Urednost i učestvovanje u procesu formulacije godišnjeg budžeta	A	A				
PI12	Višegodišnji okvir za fiskalno planiranje, politiku rashoda i budžetiranje	B+	C+				
C(ii) Predvidivost i kontrola izvršenja budžeta							
PI13	Transparentnost obaveza poreskih obveznika	A	C+				
PI14	Efikasnost mera za registrovanje poreskih obveznika i procenu poreskih obaveza	A	B				
PI15	Efikasnost naplate poreskih prihoda	D+	D+				
PI16	U kojoj mjeri se može predvideti raspoloživost sredstava za preuzete obaveze		B+				
PI17	Evidencija i upravljanje stanjem gotovine, dugom i garancijama		B+				
PI18	Delotvornost kontrole obrade ličnih primanja	D-	NA				
PI19	Konkurencija, vrednost za uloženi novac i kontrole u postupku nabavke	A	D+				
PI20	Delotvornost internih kontrola za rashode koji se ne odnose na primanja	A	C+				
PI-21	Delotvornost interne revizije						
		C+	D+				

- Izvor: <http://documents.worldbank.org/curated/en/2013/09/18286451/georgia-public-expenditure-financial-accountability-pefa-assessment-2012>

Trezorska služba Dimenzije reformi u oblasti PFM-a

Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor

Informacioni sistemi u oblasti upravljanja javnim finansijama

Glavna knjiga trezora

Zašto IPSAS ?

Naš cilj je da:

- Ojačamo strukturu upravljanja javnim finansijama
- Povećamo transparentnost i odgovornost
- Izgradimo poverenje prema vladi i ojačamo kredibilitet vlade Gruzije kao korisnika kreditnih sredstava, kao i da utičemo na odluku direktnih stranih investitora o učešću privatnog kapitala

kroz

- Poboljšanje kvaliteta i pouzdanosti računovodstvenih podataka
- Obezbeđivanje kontinuiteta i uporedivosti finansijskih izveštaja
- Jačanje makroekonomskih analiza i sposobnosti za izradu projekcija

IPSAS –Pristupi u zemljama širom sveta

Trenutno se u približno 70 zemalja realizuju IPSAS projekti; Neke od njih su zemlje regiona.

Većina zemalja je odlučila da usvoji IPSAS na gotovinskoj osnovi

Neke zemlje su prilagodile MSFI (IFRS) za korišćenje u javnom sektoru (VB, Novi Zeland)

Globalna finansijska kriza je naglasila celishodnost i racionalnost računovodstva na obračunskoj osnovi

Izveštaj Evropske komisije za Evropski savet i Evropski parlament (Brisel 6.3.2013) kao osnova za računovodstvene standarde za javni sektor koje će prilagoditi zemlje članice - razvoj, usvajanje i sprovođenje prilagođenih Evropskih računovodstvenih standarda za javni sektor (EPSAS)

Trezorska služba Primena IPSAS – Kratak osvrt na proces

Pripremljena je i usvojena Dugoročna strategija za primenu IPSAS standarda (2009 §) ;

Osnovan je Odbor za računovodstvene standarde za javni sektor u Gruziji, kao konsultativno telo koje pomaže vladi oko donošenja i usvajanja svih odluka i aktivnosti vezanih za projekat;

Zaposleni u Trezorskoj službi su obučeni i pripremljeni da realizuju obuku za zaposlene u budžetskim organizacijama;

Nakon uspešno realizovanog pilot projekta (2011), počela je primena IPSAS standarda na modifikovanoj gotovinskoj osnovi na nivou centralne vlade i izrađeni su prvi finansijski izveštaji prema Međunarodnim računovodstvenim standardima za 2012. godinu

IPSAS standardi su prevedeni na gruzijski jezik. Zvanično izdanje IPSAS standarda na gruzijskom jeziku nakon odobrenja od strane IFAC-a

Trezorska služba Primena IPSAS standarda – planovi

Standardi koji se odnose na računovodstvo nefinansijskih sredstava (IPSAS 17, 31, 12) – analiza zahteva u odnosu na nacionalno zakonodavstvo i praksu i gap analize (analiza jaza) -2014-2017.

Donošenje i/ili izmena propisa koji se odnose na računovodstvo i izveštavanje u vezi zahteva IPSAS standarda koji se odnose na obrasce i sadržaj/elemente izveštavanja. (IPSAS 3,4) - 2014.

Primena standarda koji se odnose na zahteve u vezi računovodstva i izveštavanja specifičnih budžetskih transakcija (IPSAS 22, 23, 24, 19) - 2015.

Primena standarda koji se odnose na zahteve u vezi kredita, lizinga i zakupa, kao i na tematske oblasti: poljoprivreda, građevinarstvo, (IPSAS 5, 9, 3, 27, 11) 2016.

Kontinuirana obuka tokom svih faza implementacije

Učesnici projekta za primenu IPSAS standarda

Uspeh projekta je u velikoj meri zavisio od saradnje, međusobnog razumevanja i podrške aktivnosti među svim svim učesnicima u projektu

Trezorska
služba

Budžetske
organizacije

Državna
revizorska
služba

Odbor za
IPSAS
standarde u
Gruziji

Donatorska
zajednica

PFMS – koristi

Sistem upravljanja javnim finansijama (PFMS)

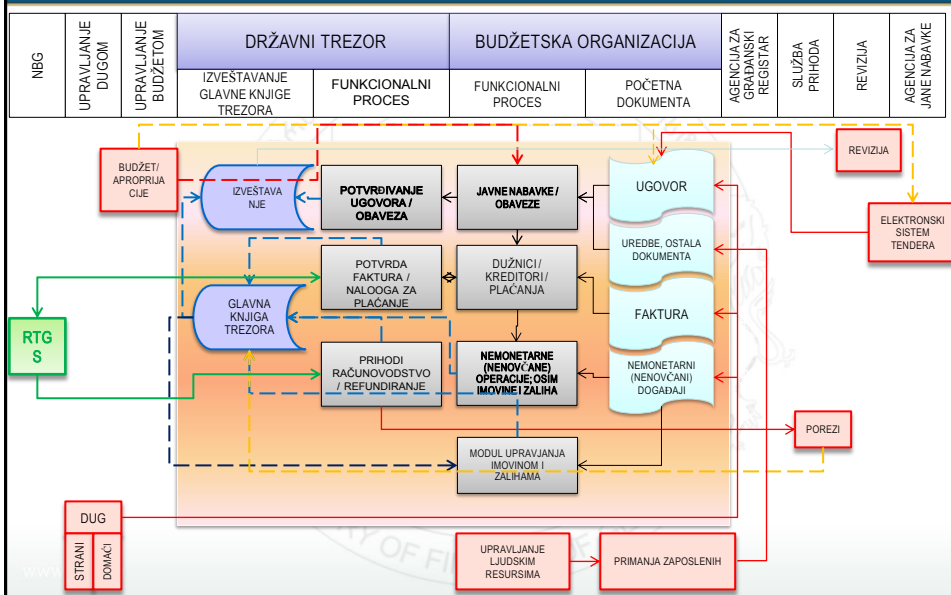
je informativni sistem koji je dizajniran da

- pruži podršku za sve operacije u vezi javnih finansija,
- prikupi tačne, blagovremene, kompletne, pouzdane i konzistentne informacije u vezi svih finansijskih događaja,
- pruži adekvatno upravljanje izveštavanjem,
- podrži opšte državne i agencijske odluke mera politika,
- obezbedi kompletni revizorski trag / finansijske izveštaje pogodne za reviziju.

www.mof.gov.ge

Trezorska služba PFMS Model

Trezorska služba Implementacija sistema upravljanja javnim finansijama (PFMS) – kratak osvrt

Koncept sistema upravljanja javnim finansijama (PFMS) razvijen na osnovu referentnog trezorskog modela Svetske banke – Ali Hashim (2009)

Identifikovane su tri glavne pod-komponente: trezorsko jezgro-TIS, budžet i upravljanje dugom. Osnovane su tri radne grupe. Započeta analitika poslovanja i razvoj softvera.

Pokrenut je elektronski sistema trezora u koji su vremenom uključeni svi regioni (do januara 2011); izvršena integracija sa E-budžetom (2012); izvršena integracija sa upravljanjem spoljnim dugom i donacijama (2013).

TIS je integrisan sa elektronskim sistemom za javne nabavke Agencije za javne nabavke (2011). Integracija je produbljena u 2012-2013. Protok informacija u oba smera.

Modul za upravljanje dugom države je razvijen i integrisan u trezorsko jezgro 2013.

Trezorska služba Implementacija sistema upravljanja javnim finansijama (PFMS) – kratak osvrt

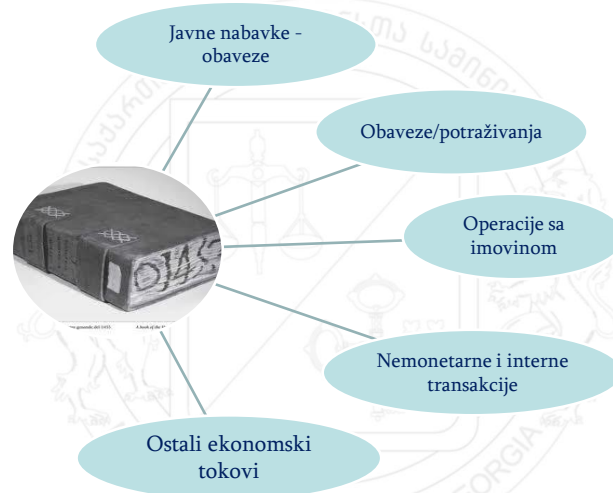
Da bi se izbegla viševalutna praksa, u saradnji sa Narodnom bankom Gruzije, razvijeni su novi mehanizmi za vladine FX transakcije i izvršene odgovarajuće izmene poslovnih procesa TIS-a.

2012. godine, implementiran je sveobuhvatni modul za primanja zaposlenih sa određenim komponentama HRMIS-a. Transakcije u vezi primanja zaposlenih na obračunskoj osnovi u Informacionom sistemu trezora (TIS) u 2013.

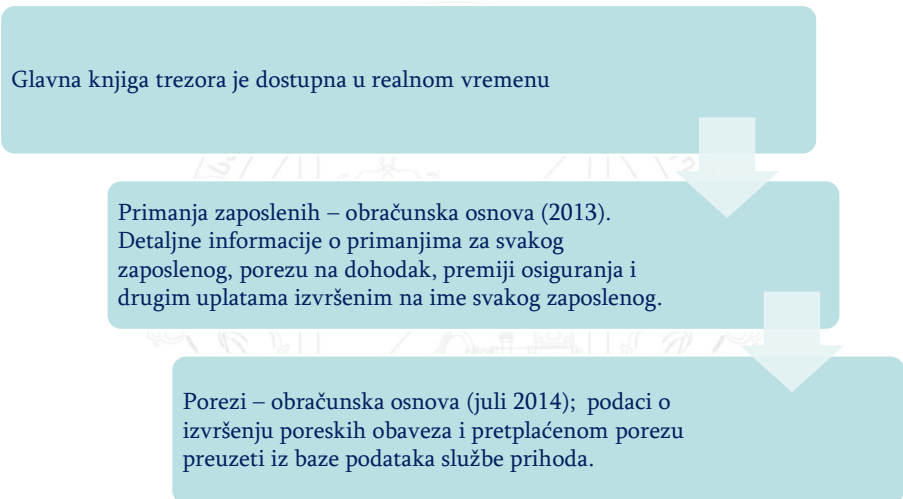
Uspostavljanje jedinstvenog poreskog koda i distribucija poreza (jedinstveni račun trezora) prema stvarnoj poreskoj obavezi iz ličnog kartona poreskog obveznika – integrisanje sa bazom podataka uprave prihoda.

Trezorska služba Glavna knjiga trezora

Trezorska služba Glavna knjiga trezora

PFM strategija za period 2014-2017.

- PFM Strategija za period 2014-2017 – urađen nacrt.
Prioriteti:
  - Održavanje fiskalne discipline i poboljšanje fiskalnih projekcija;
  - Poboljšanje planiranja u oblasti javnih finansija;
  - Poboljšanje upravljanja javnim finansijama, računovodstva i izveštavanja;
    - Primena IPSAS standarda
    - Uključivanje budžeta lokalne samouprave u integrisani PFM sistem
    - Uključivanje pravnih lica (LEPL – subjekti) u jedinstveni račun trezora

www.Treasury PFM Reforms

Trezorska služba

Hvala

www.mof.ge

www.treasury.gov.ge

www.etreasury.ge

www.mof.ge

18